

שרשרת פיצוץ

ישראל מכריזה במילים ובמעשים כי לא תאפשר לאיראנים לפתח טילים מדויקים וארוכי-טווח. אבל אירוע השיא של השבוע התרחש אולי בוועידה מעונבת באירופה

עמוס גלעד: "הביקור של זריף ב-G7 לא הפתיע את טראמפ, והוא עשוי להביא לשינוי במדיניות ההפכפכה שלו. במקרה כזה, ישראל תישאר לבדה מול איראן"

התקפה על ישראל. זוהי אזהרה ברורה שישראל יכולה לתקוף באופן מסיבי בלבנון, ואולי אף בארמט איראן. תסריט כזה עלול לגלוש למלחמה רחבה שתכלול שיגור טילים לעבר כל שטח ישראל. הצד הטוב: לאיש מהצדדים אין עניין אמיתי בהתלקחות רבת. הצד הרע: מלחמות יכולות להתפתח גם בלי ששום צד מתכוון לכך, כמו שקרה במלחמת לבנון השנייה או בצוק איתן. סבירות התרחיש: נמוכה. מלחמה גם מול רצועת עזה: על פי התסריט הזה, חמאס ושאר הארגונים מצטרפים לחגיגה של מלחמה צפונית כדי להקשות על ישראל, בעיקר בגלל הצורך להציב סוללות כיפת ברזל במוקדים רבים. סבירות: קלושה, בינתיים.

לקח את הסודות

התקשורת הכלכלית הרבתה לכתוב השבוע על מותו בגיל 55 של מנכ"ל ומייסד סולאראדג' גיא סלע, אבל הלווייתו בבית העלמין האזרחי של כנרת הייתה מפגש פסגה ביטחוני הרבה יותר מכלכלי. סלע נחשב לאחת האגדות הגדולות של המודיעין הישראלי, מימיו בסירת מטכ"ל ועד היחידה הטכנולוגית של אגף המודיעין שממנה פרש בגיל ארבעים.

על שמו של סלע רשומים מבצעים נועזים ורעיונות מדהימים. המבצע האחרון שלו היה תכנון קרדני של הלווייתו, בסיוע מיטב המוחות המודיעיניים לשעבר. הוא בחר את מיקום קברו לפני כשבועיים, וגם את השיר ששר שולי רנד בעת שנטמן. הרמטכ"ל אביב כוכבי סיפר כי המשיך להתיעץ איתו עד הרגע האחרון.

סלע פרש מצה"ל כאשר היה ממלא מקום מפקד היחידה הטכנולוגית עקב חשדות לאיסדרים, חשדות שבהמשך הופרכו כליל. ימים לפני מותו תוקן עוול היסטורי, וסלע הוכתר בדיעבד כמפקד היחידה הטכנולוגית בפועל ולא רק "ממלא מקום".

מדויקת, בהנחיית ג'יפייאס. כנראה יש להם כבר כ-200 טילים כאלה. תהליך הפיתוח וההצטיידות איטי, אבל היד נטויה. הטילים הללו נחשבים לאיום הגדול ביותר מלבנון, בעיקר משום שכל אחד מהם נושא ראש נפץ של מאות קילוגרמים, ואף על פי שכלל שהטוח ארוך יותר כך גדל הסיכוי שמערכות ההגנה הישראליות יירטו את האיום. על פי הידוע עד כה, בתחילה ניסתה איראן לבסס את פרויקט הטילים על אדמת סוריה, אך בעקבות התקיפות העבירה חלק מהפיתוח והייצור לעיראק וללבנון, שמבחינתה היא אמורות להיות חסונות מתקיפות ישראליות. נראה שרק אמורות. האסטרטגיה של ישראל היא לעשות הכול כדי לסכל את הטילים המדויקים, גם במחיר גלישה למלחמה.

בעזה וביו"ש בינתיים עוד מאותו דבר. הניסיון להגיע להסכם רגיעה עם חמאס, בעידודה הנמרץ של מצרים, עדיין חורק, ורקטות שוב משוגרות לנגב. חמאס מנסה להשקיע את גבול עזה ולהוציא פיגועים "רק" ביו"ש, כמו הפיגוע המזועזע במעיין ליד דולב. מול חמאס עומדים ארגונים סלפיים והג'יהאד האסלאמי, ואיראן ששופכת שמן למדורה.

שלושה תרחישים

בנוגע להמשך, מסתמנות כמה אפשרויות: נקמה של חיובאללה והבלגה ישראלית: זהו התרחיש בעל הסבירות הגבוהה ביותר. חיובאללה מחויב לנקום בישראל על הפגיעה המיוחסת לה, גם מכיוון שההרתעה נתפסה כהישג שלו ממלחמת לבנון השנייה וגם משום שנסראללה הבטיח זאת השבוע. הניסיון מלמד שחיובאללה עשוי להסתפק בפגיעה ביעד קרוב לגבול הצפון. אם המחיר לא יהיה כבד מדי בנפש, ישראל עשויה להבליג. גלישה למלחמה רחבה ישראל-סוריה-איראן-חיובאללה: נתניהו מידד לאיים השבוע כי המדינות הן שישאו במחיר

אי אפשר לנתק את האירועים הביטחוניים המסעירים של הימים האחרונים מהבחירות המתקרבות בישראל. האם תקיפות אוויריות, מל"טים מסתוריים וגם רקטה שהתפוצצה מעל פסטיבל מוזיקה בשדרות קשורים לניסיון של הצדדים להשפיע על דעת הקהל? ואם לא התקיפות עצמן – אולי ההחלטה של ישראל לקבל אחריות להפצצה המהדהדת של וילה ליד דמשק, שבה לטענתה הוסתרו מל"טי נפץ שהיו אמורים להיות משוגרים לישראל על ידי כוח איראני (כנראה כנקמה על תקיפת אותו כוח בעיראק, המיוחסת לישראל)? או שמא עיתוי התקיפה המיוחסת לישראל על יעד רגיש של חיובאללה בלב ביירות, הוא כדי להביא קולות לנתניהו? כמו בכל מערכת בחירות, שאלת ההשפעה על מקבלי ההחלטות תישאר פתוחה. מה שבטוח הוא שכל אחד מהאירועים הוא תולדה של תהליך ארוך. ננסה לעשות סדר במצב הסבוך, להבין מהם האירועים החשובים של השבוע ולשרטט את התרחישים הצפויים.

באופן מפתיע אולי, בראש רשימת האירועים החשובים של השבוע נמצא דווקא האירוע שזכה כאן לתשומת הלב התקשורתית מעטה ביותר: ביקורו של שר החוץ האיראני מוחמד זריף בוועידת המדינות המתועשות בצרפת. "הוא לא רק האירוע החשוב ביותר של השבוע, יכול להיות שמדובר באחד האירועים החשובים בשנים האחרונות", אומר האלוף במילואים עמוס גלעד, ראש המכון למדיניות ואסטרטגיה במרכז הבינתחומי הרצליה, ולשעבר ראש האגף המדיני-ביטחוני במשרד הביטחון.

ההנהגה הסברה: "הביקור לא הפתיע את נשיא ארה"ב דונלד טראמפ, וייתכן מאוד שהוא יביא לשינוי במדיניות ההפכפכה שלו, כמו שנטש את סוריה והחליט לדבר עם קוריאיה הצפונית שממשיכה בתוכנית הגרעין שלה, בניגוד להצהרות שלו. המהלך יכול להוביל להסכם חדש של המערב עם איראן, שיתייחס רק לתוכנית הגרעין שלה ולא לאיומים נוספים כמו הטילים ארוכי-טווח או חיובאללה. במקרה כזה ישראל תישאר לבדה מול הדיקו האיראני להשמיד אותה, וזו עלולה להיות התפתחות שלא ניתן להפריז בחומרתה". אירועים משמעותיים נוספים השבוע היו כמוזן ההפצצות בעיראק, בסוריה ובלבנון, שעל חלקן דיווחה ישראל בגאון וחלקן רק מיוחסות לה. התקיפות אירעו באינטנסיביות חסרת תקדים. זה כמה שבועות מתרחשות בעיראק התפוצצויות מסתוריות, והן מיוחסות לישראל; בסוריה הותקף מערך המל"טים האיראני, המשך לסדרה ארוכה של תקיפות שישראל מקבלת עליהן אחריות; ואילו הפיצוצים בלב מעוז חיובאללה בביירות, שאירעו כמעט במקביל, הם המסתוריים מכולם.

ההשערה הראשונה הייתה שמדובר רק באיתות אזהרה של ישראל לכך שהיא עומדת לחדש את התקיפות על אדמת לבנון, שהושעו מאז מלחמת לבנון השנייה ב-2006 (עקב הרתעה הידית של ישראל וחיובאללה, אף שלא נעים להודות בכך). התקשורת הבריטית ידעה לספר, כנראה על סמך הרלפה, כי הותקפו רכיבים רגילים שהועברו מאיראן לחיובאללה לצורך פרויקט הטילים המדויקים. האמת כוללת כנראה את שני הממדים: אזהרה ישראלית, וסיכול המזימה האיראנית בפועל.

תוכנית הטילים המדויקים היא כנראה המכנה המשותף לגל התקיפות בשלוש מדינות. הניסיון לייצר טילים ארוכי-טווח ובעלי יכולת דיוק נקודתית כבר נתקל באינספור הפצצות המיוחסות לישראל, אבל איראן וחיובאללה פיתחו דרך לייצר "ערכות" המולבשות על רקטות "טיפשות" ומאפשרות להן מעוף לעבר מטרה

זריף (משמאל) ונשיא צרפת מקרון בפגישת השבוע

צילום: EPA

גלעד

צילום: נעם ריבקרן בנטון, פלאש 90

גיא סלע ז"ל

צילום: סיון ברג